Тәрбиелеу-білімберу процесініңциклограммасы

<u>Қазанайы 2023жыл 1 апта</u>

Білім беру ұйымы: «Сәуле» бөбекжайы
Топ: «Жұлдыздар»
Балалар жасы: 4жас
Тәрбиешілер: Джетписова Ж.М. Аубакаирова А.Е.
Дене шынықтыру нұсқаушысы: Байгутов Б.М.
Музыка жетекшісі: Жунусова А.К

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 02.10.2023**	**Сейсенбі 03.10.2023**	**Сәрсенбі 04.10.2023**	**Бейсенбі 05.10.2023**	**Жұма 06.10.2023**
Балаларды қабылдау	Балалардыарнайыжасалғанжүрекшелерменқарсы алу,ыстық мейірімгебаулу. Баланың бүгінгікөңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралысұрау,баланың жеке пікірін білдіругебаулу**(сөйлеудідамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баладенсаулығы туралысөйлесіп, ауа-райыныңсалқындауына байланысты«тұмау» ауруының алдын-алу жөніндекеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалараарасында достыққарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағынойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, суреттікарточкалар). Өнерорталығында суретсалу,суреттікітапшаларды бояу, Құрастыруматериалдарыменқұрастыруойындары, кітаптарды қарау,суреттерібойынша әңгімелесу Табиғатбұрышындағы тіріобъектілерге күтім жасауғаарналған құралдар туралыбілімдерінқалыптастыру**(қоршағанортамен танысу)** **Балалармен жекежұмыс.**				
Таңертенгіжаттығу	Қазан айынаарналған таңертеңгі жаттығуларкешені **(Жалпыдамытушыжаттығулар,қимылбелсенділігі, ойынәрекеті).**				
Таңғыас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындапжууды пысықтау.Мәдени-гигиеналық дағдыларын дамыту. **(мәдени-гигиеналықдағдылар,өзіне-өзі қызметету,кезекшілердіңеңбек әрекеті)** Тамақтанумәдениетінқалыптастыруды жалғастыру.Өз-өзіне қызметжасаудағдыларын қалыптастыру. Кезекшілік ұйымдастыру				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері(видео)балабала балақан Балалардың сезінген әсерлерімен бөлісу,жаңалықтардыбілу, бірлескенжоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтарыбойынша әрекет түрін таңдау,ережелертуралы келісужәне т. б. **(сөйлеуді дамыту)**Күзгі бақ туралыәңгімелесу. Білетін тақпақтарынеске түсіру				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**	**Музыка** **«Музыка әлеміне саяхат»** **Музыка тыңдау:** Әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау. **Ән айту:** Жеке және хормен ән айту дағдылары қалыптастыру. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Музыканың биге тән сипатын қабылдау білуге дағдыландыру **Ойындар, хороводтар**	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға-оңға)бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**	**Музыка** **«Музыка әлеміне саяхат»** **Музыка тыңдау:** Әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау. **Ән айту:** Жеке және хормен ән айту дағдылары қалыптастыру. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Музыканың	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**

			сөйлем айту		
	Күзгі бақта не өседі? Балалардың ойларын тыңдау. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларынбекіту, үнді және ызың дыбыстарды анықайтудыүйрету. **(сөйлеудідамыту)** Құрастырукұралдарымен күзгі бақт ақырыбындаеркінойындар **(құрастыру)**	«Түлкімен қоян» ертегісін оқып беру.Кейіпкерлердің жағымды женежағымсыз қасиеттерінкөруге, олардың әрекеттерін бағалауғаүйрету **(көркемәдебиет)** Түлкі мен қоян ойыншықтарын салыстырыпқоюарқылы оларды санамай-ақ жұптарын салыстыру негізіндетеңнемесетең еместігінанықтайбілуді үйрету. **(математика негіздері)**	Күзгі бақта өсетін жемістержидектер көкөністертуралы не білетіндерінсұрау, әңгі мелеу,білетінәндер мен тақпақтарын айтқызу **(сөйлеудідамыту, көркем әдебиет)**	Сөзді дыбыстау мәдениетін тәрби елеугеарналған дидак тикалықойын. **«Бағдаршам»** Бала лардыңойлау,есте сақтау қабілетін және тілін дамыту.Е ртегілержәнеертегіл ер кейіпкерлері туралы түсініктерін кеңейту. **(сөйлеудідамыту)** Балалардың	Осы аптадағы айтылған ерт егілердіңмазмұнын олардың атауымен салыстыруға үйрету. **(көркемәдебиет)** Ертегі кейіпкерлерінің санын салыстыру. Салыс тырылатынтоптар:бірк өп, біржәне екі,екіжәне үш және төрт, төрт және бес. **(математика негіздері)**
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігіүшін жағдай жасау, спорттық-ойынжабдықтары мен спорттық құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралыәңгімелесу. Балалардың өз-өзіне қызмет ету дағдыларын дамыту. Шкафтарынанкиімдерінретімен алып, дұрыскиіну және достарына киінуіне көмектесу дағдыларынқалыптастыру.**(сөйлеудідамыту,өзіне-өзіқызмет етудағдылары,іріжәне ұсақ моториканыдамыту)**.				
Серуен	Адамдардыңкүзгі,қысқы әрекеттеріне балалардың зейін аудару дағдыларын қалыптастыру **(қоршаған ортамен танысу)** Күзгі бақты тамашалап отырып,	Үшдөңгелектіжәнеекі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(денешынықтыру)** Ауа райынбақылау. Бүгінгіауа райының	табиғат құбылыстары: жел, жаңбыр, тұман туралы түсініктерін қалыптастыру. Бүгінгі ауа райында қандай құбылысты көруге болатынын,онықалай	Ауладағыағаш бұтақтарын теріп салыстыру,теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тағы да қалай са лыстыруғаболады, балалардың	Табиғаттағыжыл м езгіліндегімаусымдық өзгерістер туралы түсініктерін пысықтау **(қоршағанортамен танысу)** Құмда табиғи құбылыстарды

	(мүсіндеу) Ә деміжапырақтардытеру. Қалғандарынжинап, ауланы тазарту **Қимылды ойын:«Кім жылдам»**	Жапырақтардан, табиғи заттарданәр түрлі құрылымдар құрастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарайжүгір»	Ойын. Сандар белгіленген қорапқа табиғи заттар салу.(бір санына бір бұтақ,екі санына жапырақ,үш санынаүш тас және т.б) **(математика негіздері)** Балалардың жақсы көретінін әнін айтқызу, би билету. **(музыка)** **Қимылды**	**негіздері)** Тастардан ағаштардан әр түрлі құрылыстар құрастыру.(көпір, жолдар,қоралар). **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз үйіңдітап»	**Қимылды ойын** «кешікпе»
Серуеннен оралу	Топқа оралукезіндежылдам қатарға тұрудыпысықтау.Өз –өзіне қызмет ету дағдыларынжетілдіру.Топта киетінаяқкиімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.Өлеңдер, әндержаңылтпаштар, санамақтаржәне т.б.жаттау**(көркемәрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық, Сабын судыаямай Тазалықтыұғайық.**(сөйлеуді дамыту)** Түскіасалдындагигеналық шараларды орындау:қолды дұрысжуу,өз орамалының орнын білу,қолдыдұрыссүрту, орамалдыілу.Кезекшілердіңжұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелгеқою) Тамақтану(өз орнын білу,дұрыс отыру,асханақұралдарын дұрысұстайбілу,ұқыпты				
Күндізгіұйқы	Тамақтансоң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін,сырмаларын өздігіншеағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп(немесе арнайы сөреге)қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету.(**өзіне-өзіқызмет етудағдылары,ірі және ұсақмоториканыдамыту)**Балалардың тыныш ұйықтауынажағымды жағдайжасау. Ұйқығажатқызу.Балаларғаертегіоқыпберу «Қияр менқырыққабат», «Бауырсақ», «Түлкімен қоян», «Мақтақызбен мысық»және т.б**(көркем әрекет)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырыпкерілу, тыныстаужаттығуларынжасату.Ригалық әдісбойыншасауықтыру. (денежаттығулар менбелсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерінқадау, сырмаларын сыру,аяқ киімдерін дұрыскиюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауғаүйрету.(**өзіне-өзіқызмететудағдылары,ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатыпсүрту, сүлгіні өз орнынаіліп қоюды үйрету.(**мәдени-гигеналықдағдылар)**				
Бесін ас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын,майлықтардыүстелге қою,соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану.Тамақтану мәденетінқалыптастыру. Асты тауысыпжеуге үйрету.Өз өзіне қызмет етудағдыларын пысықтау.(**мәдени-гигеналықдағдылар,өзіне-өзі қызметету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Жиналғанжапырақтарды салыстыру,санау. Тең теңемесекенін анықтау. **(математика негіздері)** Жапырақтарды плакатқа жапсыру арқылыкүзгі бақтыбейнелеу. Ұжымдық жұмыс **(жапсыру)**	«Түлкімен қоян» ертегісінайтып беру да ғдыларынқалыптастыру **(Сөйлеудідамыту) Топтықж ұмыс,плакатқа** «Түлкі мен қоянғаарналғанжолдар» қайшыны дұрысұстаужәне пайдалана білуді қалыптастыру, Түзу сызықпен алдыменқысқа содан соң ұзынжолақт ардықиюдыүйрету. **(жапсыру)**Ормандағ ы ағаштарды бояулармен салу. **(сурет салу).**	Күзгі бақта өсетін жемістер,жидектермен көкөністердіңсуретіне, макетіне қарап не білетіндерінайту. балалардыңқалауы бойынша **(сурет салу, жапсыру және мүсіндеу).**	көкөністермен жемістерді ажыратып, атау дағдыларын же тілдіру.Балалардың көздерін байлап,жеміс немесе көкөністіңдәмін тату арқылы тану, атауды үйрету. **(қоршағанортаме н танысу)** халық шеберлерінің еңбектерімен таныстыру, халық бұйы мдарыныңжелісі бойынша жемістерге арналған ыдыстарды мүсіндеугеүйрету **(мүсіндеу)** дөңгелек	Ұсынылған мазмұн бойынша сахналауға үйрету. Апта бойына айтылған ертегілердің киімдерінкиіп, рөлдерді сомдауға үйрету. **(сөйлеудідамыту)** Балалардың қалауы бойынша күзгі бақ өнімдерін құрастыру материалдарынан **(құрастыру, мүсіндеу женежапсыру)**

Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжасау дағдысын жетілдіру Константин	Сурет салу дағдысын қалыптастыру Алижан Амина Эльдар	Біржәнекөпұұымдарын одан әрі қалыптастыру Мақсат Алижан Арсений	Қарындашты дұрыс ұстауға үйрету Адиль Алижан Константин	Ермексазбендұрыс жұмыс жасауға үйрету Константин Мадияр

Серуенгедайындық	Серуенгеқызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Дидактикалықойын «Бұл қай кезде болады?» Жыл мезгілдерінің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттердікөрсетіп,қай кездеболатынын сұрау. **(көрке мәдебиет)**Ырғақты бицимылдарын жасау, әнге қосылып айту	Ермексаздан түлкімен қоянның бейнесінжасау **(мүсіндеу)** Балаларқалауымен түрлі ойындарұйымдастыру. Еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша сызбаны (карточкаларды) қолданып,іріжәне ұсақ құрылыс материалынан құра стыру**(құрастыру)** Қимылды ойын «Трамвай»	Ырғақты би қимылдарын жасау, әнгеқосылып айту **(музыка)** Балалардың сұранысы бойынша ертегіоқып беру **(көркемәдебиет)** Еркін ойындар	Үшдөңгелектіжәнеекі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(денешынықтыру)** **Қимылды ойын**«Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Күзгі өзгерістерді үйге қайтаржолда бақылауды ұсыну	Түлкі мен қоянертегісін айтып берүінбалаларынан	Балалардан бүгінгі күннің қызықты сәттері туралы	Күзгі бақ өнімдері туралыәңг емелесуді ұсыну.	Апта бойыжасағаніс әрекеттерітуралы

Әдіскер: А.к.Хасенова

Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжасау дағдысын жетілдіру Константин	Сурет салу дағдысын қалыптастыру Алижан Амина Эльдар	Біржәнекөпұуымдарын одан әрі қалыптастыру Максат Алижан Арсений	Қарындашты дұрыс ұстауға үйрету Адиль Алижан Константин	Ермексазбендұрыс жұмыс жасауға үйрету Константин Мадияр

Серуенгедайындық	Серуенгеқызығушылық туғызу. Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Дидактикалықойын «Бұл қай кезде болады?» Жыл мезгілдерінің әр түрлі бейнесі бейнеленген суреттердікөрсетіп,қай кездеболатынын сұрау. **(көркемәдебиет)**Ырғақты бицимылдарын жасау, әнге қосылып айту **(музыка)**	Ермексаздан түлкімен қоянның бейнесінжасау **(мүсіндеу)** Балаларқалауымен түрлі ойындарұйымдастыру. Еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша сызбаны (карточкаларды) қолданып,іріжәне ұсақ құрылыс материалынан құрастыру**(құрастыру)** Қимылды ойын «Трамвай»	Ырғақты би қимылдарынжасау , әнгеқосылып айту **(музыка)** Балалардың сұранысы бойынша ертегіоқып беру **(көркемәдебиет)** Еркін ойындар	Үшдөңгелектіжәнеекі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(денешынықтыру)** **Қимылды ойын**«Хан талапай»
Балалардың үйге қайтуы	Күзгі өзгерістерді үйге қайтаржолда бақылауды ұсыну	Түлкі мен қоянертегісін айтып берүінбалаларынан	Балалардан бүгінгі күннiңқызықты сәттері туралы	Күзгі бақ өнімдері туралыәңгімелесуді ұсыну	Апта бойыжасағаніс әрекеттерітуралы

Әдіскер: А.К. Хасенова

Тәрбиелеу-білімберу процесініңциклограммасы

<u>Қазанайы 2023 жыл2апта</u>

Білім беру ұйымы: «Сәуле» бөбекжайы
Топ: «Жұлдыздар»
Балалар жасы: 4жас
Тәрбиешілер: Джетписова Ж.М. Аубакаирова А.Е.
Дене шынықтыру нұсқаушысы: Байгутов Б.М.
Музыка жетекшісі: Жунусова А.К.

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 9.10.2023**	**Сейсенбі 10.10.22**	**Сәрсенбі 1**	**Бейсенбі 1**	**Жұма 1**
Балаларды қабылдау	Балаларды (тотықұс немесе көгершін)құспенқарсы алу.Баланың балабақшаға дегенқызығушылығын арттыру. Тәрбиешінің толықаты -жөнінатап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңілкүймен келгенінстикер арқылыкөрсетіп,сәлемдесуді пысықтау, баланы жеке пікірінбілдіруге тарту**(сөйлеудідамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата -аналармендәрумендердің пайдасыжайлы әңгімелесу,баланың үйдегі күн тәртібі,жетістіктері, баланыдамытумен тәрбиелеу мәселелері бойыншакеңесберу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағынойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Пазлдарменүстел-үсті ойыны. Дидактикалықойын:«Сиқырлы қалта», «Суретшіқайжердеқателесті?»,«Нежоқ?».Өнер орталығындасуретсалу, суреттікітапшаларды бояу. Құрастыруматериалдарымен құрастыруойындары, кітаптарды қарау, **(сөйлеудідамыту)** Табиғатбұрышындағы еңбек(бөлме өсімдіктерінекүтімжасау)**Балармен жеке жұмыс.** Табиғаттағыауа райыныңжағдайынбақылауға жәнебақылаудың нәтижелерін табиғаткүн тізбесінде белгілеуге үйрету.**(қоршағанортамен танысу)**				
Таңертенгіжаттығу	Қазанайынаарналған таңертеңгі жаттығуларкешені(**Жалпыдамытушыжаттығулар,қимыл белсенділігі,ойын**				
Таңғыас	Таңғы ас алдында қолдарын суменсабындапжуумәдениетін қалыптастыру.**(мәдени-гигиеналықдағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердіңеңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықтыдұрыс ұстауды, тамақтанғанкезінде ауызынжауып отырып, асықпай әбденшайнаудыүйрету.Тамақтанып болғаннан кейіналғысайту, ас қайыру. **(сөйлеудідамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғыжиын.Балаларжаңалықтарыменбөліседі,жақсытілектер тілеу. «Құстар»тақырыбында әңгімелесу.Бірлескенжоспарларды, мәселелердіталқылау, қызығушылықтары бойыншаәрекет түрін таңдау, ережелер туралыкелісужәне т.б. **(сөйлеуді дамыту)**

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Дене шынықтыру **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға-оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**	Музыка **«Күзгі тамшылар** **Музыка тыңдау:** Музыкалық шығармаларды соңына дейін тыңдау, оларды тану **Ән айту:** Соза дыбыстауды, таза интонациялауды, бір қарқында ән айтуды дыбыстаудың бірдей күшімен ән айтуды жетілдіру. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету. **Ойындар, хороводтар.** Музыканың сипатына сәйкес	Дене шынықтыру **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.** **Қазақ тілі**	Музыка **«Күзгі тамшылар** **Музыка тыңдау:** Музыкалық шығармаларды соңына дейін тыңдау, оларды тану **Ән айту:** Соза дыбыстауды, таза интонациялауды, бір қарқында ән айтуды дыбыстаудың бірдей күшімен ән айтуды жетілдіру. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Әуеннің көңілді би сипатын	Дене шынықтыру **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**

			(Балабақша, үй, есік, терезе, дүкен, емхана, сабын, су, кір, таза, билейік, ән айтамыз, ауа, қар, жел, жаңбыр, суық, ыстық, жылы, жылы киінеміз, жеңіл		
	Топтағы құсты тамашалау. Құстар сөйлей ала ма? Олар қалай сөйлеседі? Олар қалай тамақтанады? Олар қайда өмір сүреді? Балалардың ойларын тыңдау. **(көркем әдебиет)** Біз қамқоршы баламыз, Құстарға ұя саламыз. Жемдерін беріп қыс бойы, Көмекші бала боламыз. Өлен айтып, ән шырқап, Құстарға дос боламыз. тақпақтарды жатқа айту **(сөйлеудідамыту)**	Үй құстар мен дала құстары туралы фильм тамашалу. Суреттер қарау. Әңгімелеу. **(көркемәдебиет)** Балалардың қалауы бойынша дәстүрден тыс әдіспен құстардың суретін салу, ермексаздан ұжымдық жұмыс арқылы бейнесін жасау және геометриялық пішіндер арқылы жапсыру. **(суретсалу, жапсыру, мүсіндеу)**	Қағазпарағынкөлемді пішіндерге қайта келтіру,қ ағаздыкесекке, орамдарға, ілмекке айналдыра білу дағдыларынбекіту арқылықұстыңбейнесін құрастыру **(құрастыру)** Таныс ертегілердің мазмұнын айтуда мазмұнның жүйелілігін сақтауға,диалогтік сөйлеуге, кейіпкерлердің мінезін сипаттауғаүйрету **(көркемәдебиет)**	Сурет бойынша құстар туралы әңгіме, үлгі бойынша әңгіме құрастыру. Біз қамқоршы баламыз, Құстарға ұя саламыз. Жемдерін беріп қыс бойы, Көмекші бала боламыз. Өлен айтып, ән шырқап, Құстарға дос боламыз. тақпақты жатқа айт у**(көркемәдебиет жәнес өйлеуді дамыту)** Құста рдыңүйшіктерін биіктігі және жуандығы	Құстардың ән салғанын тыңдау.Дыбысына қарай қай құс екенінанықтау. Орманда маәлде қалада өмір сүреді ма зерттеу. Қала мен орманның айыр машылықтарынбілу **(қоршағанортаме н танысу)** Балаларды тақпақтар мен өлеңдерді түсініп, есте сақтауға, өлеңнің мазмұнына өз көзқарасын білдіруге үйрету Біз қамқоршы баламыз, Құстарға ұя саламыз. Жемдерін беріп қыс бойы, Көмекші бала боламыз. Өлен айтып, ән шырқап, Құстарға дос боламыз.

Серуенгедайындық	Серуендеу арқылы балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, еңбекке баулу, таза ауадағы ойындар арқылы белсенділіктерін күшейту. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру. Достарының киінуіне көмектесуге тәрбиелеу(**сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмететудағдылары, ірі жәнеұсақмоториканыдамыту)**.				
Серуен	Құстарғакүтім жасауға арналған таныс емес заттардықолдану туралы түсінік беру. Балабақша ауласындағықұстарға бақылаужасау. **(қоршағанортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық» Құстарғатабиғи материалдардан үй құрастыру **(құрастыру)**	Театрландырылған әрекетке,драматизация ойындарынажәне қу ыршақспектакльдеріне қатысу ниеттерін дамыту. Құстардың қанаттарын жасап, ұшу. Әр түрлі құст ардыңісқимылдарын жасау. **(с өйлеудідамыту)**Құстар бейнесіндегі ойыншықтарын теңді кем топқа үстемелейотырып немесеартық топтан бір затты алып тастай отырып, екітәсілмен орын	Балабақша қызметкерлері мен олардың еңбек әрекеттері туралыбілімдерін жетілдіру. **(қоршағанортаме н танысу)** **Қимылды ойын** «Аққуқаздар» Бормен құстардың суретінсалу. **(суретсалу)**	Адамның тұратын үйі,құстардың үйі ересектердің еңбектерітуралы б ілімдерінжетілдіру **(қоршағанортаме н танысу)** Ұсқынсыз үйрек мультфилімін тамашалау. Ұсқынсыз үйрекке құрастыру материалдарынан үй құрастыру. Қимылды ойын «Шымшықтар мен мысық»	Үшдөңгелектіжәнеекі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(денешынықтыру)** Құстар және олардың балапандары. Олардың достары туралы балалардың әңгімесі Дидактикалықойын «Жұмыртқаданкім шықты?» **(сөйлеудідамыту)** Қимылды ойын «Тауықтар мен
Серуеннен оралу	Топқа оралукезіндежылдам қатарға тұруды дағдыландыру.Асықпай бір-бірінитермейжүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өзбетіншеауыстырып,киюін қалыптастыру.Жұмбақтаршешу,өлеңдер,әндер жаңылтпаштар, санамақтаржәне т.б. жаттау**(көркемәрекет, дербес ойынәрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналық шаралардыорындау:қолды дұрысжуу,өз орамалының орнын білу,қолдыдұрыссүрту, орамалдыілубарысындакөркем сөз қолдану. Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелге қою) Тамақтану(өз орнын білу,дұрыс отыру,асханақұралдарын дұрысұстайбілу,ұқыпты тамақтану,сөйлеспеу,алғысайту)				

	(**мәдени-гигеналықдағдылар,өзіне-өзі қызмет ету, еңбекәрекеті)** Ереже: Тамақішер кезде енді, Сөйлем еймізкүлмейміз. Астан басқа өзгеші				
Күндізгіұйқы	Тамақтансоң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін,сырмаларын өздігіншеағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп(немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатудыүйрету.(**өзіне-өзіқызмет етудағдылары,ірі және ұсақмоториканыдамыту)** Балалардыңтынышұйықтауы үшінжайыбаяу музыка тыңдау.Қазақхалықертегілерінокыпберу«Қарлығаштыңқұйрығы неге айыр», «Құстар таласы»**(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырыпкерілу, тыныстаужаттығуларынжасату.Ригалықәдісбойыншасауықтыру. (денежаттығулар менбелсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерінқадау, сырмаларын сыру,аяқ киімдерін дұрыскиюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауғаүйрету.(**өзіне-өзіқызмететудағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатыпсүрту, сүлгіні өз орнынаіліп қоюды үйрету **(мәдени-**				
Бесін ас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын,майлықтардыүстелге қою,соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану.Тамақтану мәденетінқалыптастыру.Асты тауысыпжеуге үйрету. (**мәдени-гигеналықдағдылар,өзіне-өзі қызмет ету, еңбекәрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	ертегі кейіпкерлері құстарды бейнелеуге ма шықтандыру.Еремексазды қолдану дағдыларынпысықтау арқылыаққудымүсіндеу, желімді пайдалануды жетілдіру **(суретсалу, мүсіндеу, жапсыру)**	Құстардың күзгіжәне қысқы тіршілігі туралы түсінік беру.(**(қоршаған ортамен т анысу)**Құрылысматериалдарынан құстарға ұя жасау. **(құрастыру)**	Ұлттық ойыншықтар туралыбілімдерін кеңейту, халық ш ығармашылығының желісі бойынша бейнелер жасау. Құс қанатоюын таныстыру. **(мүсіндеу)** Құс қанатоюын **(жапсыру).** Санауғаарн алған	Геометриялық пішіндерден ою-өрнектердіжәне жолақтағы өсімдік өрнектерінхалықтық өнертүр лерібойынша біріздiлігін ескере отырыпқұрастыру дағдыларын қалыптастыру. Қарлығаш оюын жапсыру **(жапсыру)** Балалардың қалауы бойынша	геометри ялықпішіндерді қиып балапанжапсыру, гуашпен аққуды бояу. **(суретсалу, жапсыру, мүсіндеу)** Құстарды санау, са лыстыру,үйшіктеріне сыядысыймайды ұғымдарынжетілдіру. (**математика негіздері)**

				ж асау**(суретс алу, мүсіндеу)**	
Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжасау дағдысын жетілдіру Константин	Сурет салу дағдысын қалыптастыру Алижан Амина Эльдар	Біржәнекөпұұымдарын одан әрі қалыптастыру Максат Алижан	Қарындашты дұрыс ұстауға үйрету Адиль Алижан	Ермексазбендұрыс жұмыс жасауға үйрету Константин Мадияр
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Құстарды салыстыруұқсас ойыншықтарды табу. Олардыөзара салыстыру **(математика негіздері)** «Қар лығаш»әніндауыстап және төмен дауыспен ән салу **(музыка)Еркін**	Үшдөңгелектіжәнеекі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(денешынықтыру)** **Дербес ойындар** Қимылды ойын	«Қарлығаш»әнін дауыстап және төмен дауыспен ән салу **(музыка)** **Еркін ойындар**	Құстар туралы жұмбақтаршешу Кеудесі қайқандап, Жүреді байпандап.(Қаз) Сирағы ұзын, Тырнағы ұзын. Балықтысүзбей, Ұстайтын шоқып, Тұмсығы	Құстар болып ұшу. Әртүрліқұстардың қимылынқай талау. **Қимылды ойын** «Аққуқаздар» Балалардың бастамасымен
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың жылыкиінуі туралыкеңес беру.	Құстар туралы не біл етіндерінсұрауды	Қарлығаш әнінбірге орындауғакеңес беру.	Тауықтар мен балапандар ойынын үйде	Апта бойы неүйренгенін сұрау,әңгімелесу.

Әдіскер: А.К.Хасенова

				жасау(**суретсалу, мүсіндеу)**	
Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжасау дағдысын жетілдіру Константин	Сурет салу дағдысын қалыптастыру Алижан Амина Эльдар	Біржәнекөпұуымдарын одан әрі қалыптастыру Максат Алижан	Қарындашты дұрыс ұстауға үйрету Адиль Алижан	Ермексазбендұрыс жұмыс жасауға үйрету Константин Мадияр
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоторикаңыдамыту**).				
Серуен	Құстарды салыстыруұқсас ойыншықтарды табу. Олардыөзара салыстыру **(математика негіздері)** «Қарлығаш»әніндауыстап және төмен дауыспен ән салу **(музыка)Еркін ойындар**	Үшдөңгелектіжәнеекі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға, солға бұрылыстарды орындау; **(денешынықтыру)** **Дербес ойындар** Қимылды ойын	«Қарлығаш»әнін дауыстап және төмен дауыспен ән салу **(музыка)** **Еркін ойындар**	Құстар туралы жұмбақтаршешу Кеудесі қайқандап, Жүреді байпандап.(Қаз) Сирағы ұзын, Тырнағы ұзын. Балықтысүзбей, Ұстайтын шоқып, Тұмсығы	Құстар болып ұшу. Әртүрліқұстардың қимылынқайталау **Қимылды ойын** «Аққуқаздар» Балалардың бастамасымен
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың жылыкиінуі туралыкеңес беру.	Құстар туралы не білетіндерінсұрауды ұсыну.	Қарлығаш әнінбірге орындаугакеңес беру.	Тауықтар мен балапандар ойынын үйде	Апта бойы неүйренгенін сұрау,әңгімелесу

Әдіскер: А.К.Хасенова

Тәрбиелеу-білімберу процесініңциклограммасы

Қазанайы 2032жыл3апта

Білім беру ұйымы: «Сәуле» бөбекжайы

Топ: «Жұлдыздар»

Балалар жасы: 4жас

Тәрбиешілер: Джетписова Ж.М. Аубакаирова А.Е.

Дене шынықтыру нұсқаушысы: Байгутов Б.М.

Музыка жетекшісі: Жунусова А.К.

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 1**	**Сейсенбі 1**	**Сәрсенбі 1**	**Бейсенбі 1**	**Жұма 2**
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкікөңіл-күй, әсемәуенменқарсы алу.Баладанбақшаға келгенше некөргенін,қандай көңілкүймен келгенін сұрау,баланыңжеке пікірін білдіруге тарту**(сөйлеудідамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Баланы дамыту мен тәрбиелеу мәселелерібойыншаәңгімелесу, кеңесберу,логопед, психолог мамандардыңсауалнамаларын тарату				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағынойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары.**(сөйлеуді дамыту)** Дидактикалықойын:«Жануарларды тап,сана», «Айырмашылығын тап»,«Орнын тап» Өнерорталығында суретсалу,суреттікітапшаларды бояу, Құрастыруматериалдарымен құрастыруойындары, кітаптарданжануарлардың суреттерінқарау, Табиғатбұрышындағы еңбек(бөлмежануарларынакүтімжасау) **Баларменжекежұмыс.**				
Таңертенгіжаттығу	Қазанайынаарналған таңертеңгі жаттығуларкешені(**Жалпыдамытушыжаттығулар,қимыл белсенділігі,ойын**				

Таңғыас	Таңғы ас алдында қолдарын суменсабындапжуумәдениетінжетелдіру, тамақтану мәдениетінқалыптастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықтыдұрыс ұстауды, тамақтанғанкезінде ауызынжауып отырып, асықпай әбденшайнаудыүйрету.Тамақтанып болғаннан кейіналғысайту,ас қайыру.«Бата»жаттауға баулу**(мәдени-гигиеналықдағдылар, өзіне-өзі қызметету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Аумин десең маған, Алтыннан- жағаң, Күмістен тағаң Оңжағыңнан
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғыжиын. Достарым көпбақшада(шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада

	Достықтыбіз сүйеміз(бір-бірінеқарап, жымию) Бірге күліпжүреміз Балаларқазіржылдыңқай мезгілі? қазіркүздің нешіншіайы? Күзде қандай өзгерістер болады? Балаларжаңалықтарыменбөліседі,жақсытілектертілеу. «Жануарлар туралы біз не білеміз?» тақырыбындаәңгімелесу. Бірлескенжоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтарыбойынша әрекет түрін таңдау,ережелертуралы келісуже және т. б. **(сөйлеуді дамыту)**

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға-оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**	**Музыка** **«Күзгі көңіл-күй»** **Музыка тыңдау:** Әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау. **Ән айту:** Әртүрлі сипаттағы әндерді қабылдау дағдысын қалыптастыру. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету. **Ойындар, хороводтар.** Әннің мәтініне сәйкес ойын қимылдарымен ән айту дағдыларын қалыптастыру. **БМА-да ойнау:** Әртүрлі музыкалық және шулы аспаптарда ересектің	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар** **Қазақ тілі** үстел, орындық, топ, байқа,асықпа,күт, көмектес, итерме, таласпа,қала, көше,жол, жолда абайла! Сөздерін сөздік қорынаендіру.	**Музыка** **«Күзгі көңіл-күй»** **Музыка тыңдау:** Әртүрлі сипаттағы, қарқындағы музыканы қабылдау. **Ән айту:** Әртүрлі сипаттағы әндерді қабылдау дағдысын қалыптастыру. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету. **Ойындар, хороводтар.** Әннің мәтініне сәйкес ойын қимылдарымен ән айту дағдыларын қалыптастыру	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**

	Үйжануарларыжәне олардың төлдерінің атауларын білдіретін сөздерді, сөздердің түрлі тәсілдерменжасалуын үйрету. Жануарлартуралы не білетініндерін, сурет бойынша әңгімелеу **(сөйлеудідамыту)** Топтағыжануарларды санау,көлемі бойынша салыстыру. **(математика негіздері)**	«Мақтақызбенмысық» ертегісін айтып беру. Түрлі эмоцияларды білдіру үшін интонациямен дыбыстау. **(көркемәдебиетжәне сөйлеудідамыту)** М ысықтықұрастыруүшін геометриялықпішіндерді танужәнеатау,пішіндерді зерттеу дағдыларын қалыптастыру. **(математика негіздері)**	Жануарлардыңдене бөліктеріқандай пішінге ұқсайды атау. Дөңгелек, төртбұрыш, үшбұрыш пішіндердітану және атау **(математика негіздері)** Аю əнінайту **(музыка)**	«Меніңсү йікті жануарым» тақырыбында әңгімелесу. зат есімдердіжекеше жәнекөпше түрде қолдану **(сөйлеудідамыту)** «Ботакөз»,«тышқан» ізіқазақоюларының, элементте рдіңпішінін, реттілігін, олардың арасындағы қашықтықтыескере отырып жазықтықта	Үй жануарларының пайдасы. Олардың беретінөнімдерітуралы ақпарат беру, балалардың ойларын тыңдау. **(сөйлеудідамыту)** Сүтөнімдерінзерттеу. Айран,сүт,құрт,йогурт, ірімшік және т.б. өнімдердіңдәмінкөру. Әр түрлі зерттеу

Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігіүшін жағдай жасау, ойынқұрал-жабдықтадыдұрыс пайдалану туралыәңгімелесу. Серуенгеқызығушылық туғызу. Балалардың өз-өзіне қызымет етудағдыларын қалыптастыру.Киімшкафтарын таза ұстаужәне жинауды қалыптастыру.Достарынакөмектесудағдаларын жетілдіру. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканы дамыту)**.				
Серуен	Табиғатты бақылау,желдің әсерінен түскен бұтақтарды жинау. Бұтақ тарданжануарларға арналған қоралар жасау. **(құрастыру,қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан»	Жапырақтардан орман дағыжануарларды бейнелеуді, жапсыру жұмыстарынжасау. **(жапсыру,суретсалу)** **Қимылды ойын** «Шымшықтар мен мысық»	Балаларды табиғи материалдардан түрлі заттар даярлауға баулу **(құрастыру)** Ыстықелдердеөмір сүретінжануарлар туралыақпарат беру, суреттерін көрсету. Атауларынатап өз ойларынайтудыүйрету. Олар қалай өмірсүреді, немен қоректенеді зерттеу. **(қоршағанортамен танысу,сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын** «кішкентай маймылдар»	куб,шар, цилиндртану және атау, пішіндерді зерттеу дағдыларын қалыптастыру. Балаб ақшааууласында кез десетінпішіндерді табу. **(математика негіздері)** **Дидактикалық ойын** «Дауысынантаны»үй жануарларының дауыстары тану, атау. Балабақшаға қонаққа келген мысықнемесе	«Жеті лақ» ертегісін оқып беру,сахналау. **(көркем әдебиет)** Жетігедейін ауызша санау. Лақтардыңмакетін биікаласаекенін өлшеу,салыстыру. **(математиканегіздері)** **Қимылды ойын**«Мекен мен балапандар»
Серуеннен оралу	Топқа оралукезіндежылдам қатарға тұруды дағдыландыру.Асықпай бір-бірінитермейжүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өзбетіншеауыстырып,киюін қалыптастыру.				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналық шаралардыорындау:қолды дұрысжуу,өз орамалының орнын білу,қолдыдұрыссүрту, орамалдыілусәттеріндекөркем сөз қолдану,мысалы «Сылдырлайды мөлдір су,мөлдірсуға қолыңды жу»**(сөйлеуді дамыту).**Кезекшілердіңжұмысы (асхана құралдарын,майлықтарды				

	Тамақтанудағдыларын пысықтау. Өз орнынбілу,дұрысотыру,асхана құралдарындұрыс ұстай білу,ұқыптытамақтану, сөйлеспеу,алғыс айтудыүйрету. «Бата беру»,«Асқайтару» дәстүрлерін үйрету.(**мәдени-гигеналық дағдылар,өзіне-өзі қызмет ету,еңбекәрекеті)**				
Күндізгіұйқы	Тамақтансоң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін,сырмаларын өздігіншеағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп(немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету.(**өзіне-өзіқызмет етудағдылары,ірі және ұсақмоториканыдамыту)** Балалардыңтыныштыұйықтауы үшінжайыбаяу музыка тыңдау.Ертегілероқып беру**(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырыпкерілу, тыныстаужаттығуларынжасату.Ригалықәдісбойыншасауықтыру. (денежаттығулар менбелсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерінқадау, сырмаларын сыру,аяқ киімдерін дұрыскиюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауғаүйрету.(**өзіне-өзіқызмететудағдылары,ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, кұрғатыпсүрту, сүлгіні өз орнынаіліп қоюды үйрету.**(мәдени-**				
Бесін ас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын,майлықтардыүстелге қою,соңынан жинау) Балалардың мәдени-гигиеналықдағдыларындамыту, тамақтану мәдениетінқалыптастыру. Үлкендер еңбегін бағалауғаүйрету. (**мәдени-гигеналықдағдылар,өзіне-өзі қызмет ету, еңбекәрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Жануарларпішінін бейнелеу, заттардықағаз бетінде орналастыру да ғдыларынқалыптастыру (**жапсыру)** қазақоюларының кейбір элементтерінсалу. «Түйе табан».«Тышқан ізі».«Ботакөз» ою өрнектерін салу. **(суретсалу)** Ермексаздан үйжануарын мүсіндеу	Мысықтың отбасы мүшелері бейнеленген суреттерді қарастыру, отбасы мүшелерін, олардыңәрекеттерімен өзара қарым-қатынастарын атау да ғдыларынқалыптастыру. **(қоршағанортаме н танысу)**	көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын тәрбиелеу. Африка жануарларын жасау. **(мүсіндеу)** Дәстүрден тыс әдіспен жануарлардыбояу. **(суретсалу)** Еңжылдамжануар кім?	Балалардың қалауы бойыншаәрекет түрлерін таңдау. Құрастыру құралдарымен қоралар,жануарлар құрастыру. Ермексаз және түрлітүсті қағаздармен шығармашылық жұмыстар. **(құрастыру, м үсіндеу,жапсыру)**	«Жеті лақ» ертегіжелісі бойынша суреттерді бояу, құрастыру құралдарыменлақты немесеқасқырды құрастыру. **(суретсалу, құрастыру)**
Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжасау дағдысын жетілдіру Константин	Сурет салу дағдысын қалыптастыру Алижан Амина Эльдар	Біржәнекөпұұымдарын одан әрі қалыптастыру Мақсат Алижан	Қарындашты дұрыс ұстауға үйрету Адиль Алижан Константин	Ермексазбендұрыс жұмыс жасауға үйрету Константин Мадияр

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Мысық әнін айту.«Торғай» тв. Видеосы Еркін ойындар	Футбол-берілгенбағытта доптыдомалату.Допты аяқтарымен бір-біріне домалату; **(денешынықтыру)** Еркін ойындар	Ермексазбен еркін әрекеттер. **(мүсіндеу)** Еркін ойындар	«Үшторай»ертегісін оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен тү сініктерітұрғысынан бағалау **(көркемәдебиет)**	Ермексазбен еркін әрекеттер. **(мүсіндеу)** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Жануарлартуралы не білетінінбалалардан сурауын усыну	Мысық туралықосымша ақпаратберудіұсыну	Ыстықелдердің жануарлары туралы балаладарғаайтып	Үш торай ертегісін сахналауды үйде қайталау	Зерттеу арқылы не үйренгенінсұрауға кеңес беру.

Әдіскер: Б.С.Кожанова

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Мысық әнін айту.«Торғай» тв. Видеосы Еркін ойындар	Футбол-берілгенбағытта доптыдомалату.Допты аяқтарымен бір-біріне домалату; **(денешынықтыру)** Еркін ойындар	Ермексазбен еркін әрекеттер.**(мүсіндеу)** Еркін ойындар	«Үштопай»ертегісін оқып беру. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттерін адамгершілік нормалары мен түсініктерітұрғысынан бағалау **(көркемәдебиет)**	Ермексазбен еркін әрекеттер.**(мүсіндеу)** Еркін ойындар
Балалардың үйге қайтуы	Жануарлартуралы не білетінінбалалардан сұрауын ұсыну	Мысық туралықосымша ақпаратберудіұсыну	Ыстықелдердің жануарлары туралы балалаларғаайтып	Үш торай ертегісін сахналауды үйде қайталау	Зерттеу арқылы не үйренгенінсұрауға кеңес беру.

Әдіскер: А.К.Хасенова

Тәрбиелеу-білімберу процесініңциклограммасы

<u>Қазанайы 2023жыл4апта</u>

Білім беру ұйымы: «Сәуле» бөбекжайы
Топ: «Жұлдыздар»
Балалар жасы: 4жас
Тәрбиешілер: Джетписова Ж.М. Аубакаирова А.Е.
Дене шынықтыру нұсқаушысы: Байгутов Б.М.
Музыка жетекшісі: Жунусова А.К.

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 2**	**Сейсенбі 2**	**Сәрсенбі 2**	**Бейсенбі 2**	**Жұма 2**
Балаларды қабылдау	«Көңілді смайликтер» арқылықарсы алып, көңіл-күйлерінсұрау.Балалардықабылдап,тазалықтарынамән беру.Баладанөз отбасындақандай шаруамен айналысқаныжайлыайтып беруге тарту**(сөйлеудідамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балаларды қабылдауүстінде ата-аналарменбаланыңмінезіндегіөзгерістертуралы әңгімелесу.Ата –аналармен пікірлесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағынойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары.Дидактикалықойын: «Не жетпейді?»(суреттер бойынша),Ғажайыпқоржын(ішіндегі заттысипап сезу арқылыанықтау,атын атау), «Ғажайып сандық». Өнерорталығында суретсалу,суреттікітапшаларды бояу,ермексазбенжәнетүрлітүстіқағаздармен еркін өзбетінше жұмыстар. Құрастыру материалдарыменқұрастыру ойындары,кітаптарды қарау, суреттербойыншаәңгімелеу, ертегілер құрастыру. Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне, жануарларына күтім жасау)**Баларменжеке жұмыс.**				
Таңертенгіжаттығу	Қазан айынаарналған таңертеңгі жаттығуларкешені (**Жалпы дамытушы**				
Таңғыас	Таңғы ас алдында қолдарын суменсабындапжуумәдениетін қалыптастыру.**(мәдени-гигиеналықдағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердіңеңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру.Ас болсынсөзін айтудықалыптастыру.Таза жәнеұқыпты тамақтануды,қасықтыдұрысұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту,ас қайыру. **(сөйлеудідамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғыжиын.Балалардыңжаңалықтарменбөлісуі,жақсы тілектер тілеуі. «Күзгіеңбек», «Шеберлер қалашығы»тақырыбында әңгімелесу.Бірлескенжоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтарыбойынша әрекет түрін таңдау,ережелертуралы келісу және т. б.**(сөйлеуді**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**	**Музыка** **«Күзгі той»** **Музыка тыңдау:** Музыкалық шығармаларды соңына дейін тыңдау, оларды тану. **Ән айту:** Соза дыбыстауды, таза интонациялауды, бір қарқында ән айтуды дыбыстаудың бірдей күшімен ән айтуды жетілдіру.. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру; **Билер:** Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету. **Ойындар**	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**	**Музыка** **«Күзгі той»** **Музыка тыңдау:** Музыкалық шығармаларды соңына дейін тыңдау, оларды тану. **Ән айту:** Соза дыбыстауды, таза интонациялауды, бір қарқында ән айтуды дыбыстаудың бірдей күшімен ән айтуды жетілдіру.. **Музыкалық-ырғақтық қимыл:**. би қимылдары, ойындық музыкалық қимылдарды орындау дағдыларын қалыптастыру;	**Дене шынықтыру** **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Кеудеге арналған жаттығулар: допты бір-біріне басынан жоғары (артқа және алға) беру, жан-жаққа (солға- оңға) бұрылу; солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты көтеру және түсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жанжаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). **Негізгі қимылдар.**

			Қазақ тілі шана, аққала,орамал. Сөздерін түсіндіру.		
	Күзгі баққа серуен.	Сөз жәнесөз ұйқастарынақұрылған ойындарға қызығушылығын арттыру. «Кімжылдам» ойыны. Тәрбиеші сөз айтады.Балалар сөйлемге айналдырады. Мысалы –«Алма»- алма жедім немесе алма ол жеміс. **(сөйлеудідамыту)** Күзгі еңбекқұралдарды түрліпішіндегі және өзіне тән ерекшеліктерін ескере	«Жақсылық пен жамандық» мультфилімін тамашалау. Әдеби кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасынбілдіру **(көркемәдебиет)** Ертегі желісі бойынша ұжымдықсурет салу**(суретсалу).**	Таңертең,күндіз, кеш,түн тәулік бөліктерін ажырату жәнеатай білу дағдыларын қалыптастыру **(математика негіздері)** Сазба лшықұстасына қонаққа бару. (немесфильм көру) Сазбалшықтан ж асалатынқұмыраны көружәнежасау. **(мүсіндеу)**	Шеберлер қалашығы тақырыбы бойынша әңгіменің басы мен соңын құрастыруға үйрету. **(сөйлеудідамыту)** Таңертең,күндіз, кеш, түн тәулік бөліктерін ажыратужәнеатай білу дағдыларын қалыптастыруды жетілдіру **(математика негіздері)**
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимылбелсенділігіүшінжағдай жасау, ойынқұрал-жабдықтадыдұрыс пайдалану туралыәңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерінсұрау. Балалардыретіменкиіндіру (ауа-райы жағдайынабайланысты), дұрыскиінуді бақылау.Киім шкафтарын таза ұстаужәне жинауды қалыптастыру(**сөйлеудідамыту, өзіне-өзіқызмет ету дағдылары, іріжәне ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Аула сыпырушысының еңбегіментанысу. Көмектесу.	Көлік түрлері,жол бөліктері:тротуар, жолдынжүр	Бағдаршам белгілері, жолда жүрүережелері	Ауа райынбақылау. Қандай өзгерістер	Кітаптан балалардың сұранысы бойынша

	Жапырақтарды жинап, композицияжасау. **(жапсыру)** Балабақша ауласында өсетін өнімдердіжинау,санау, са лыстыруззерттеу.Геометриялық пішіндердің қайсысынаұқсайтынын анықтау. **(математика негіздері)** **Қимылды ойын** «Хан	жаяужүргінші өтетін жолжәнежерасты өту жолдары туралыб ілімдерін қалыптастыру. **(қоршағанортамен танысу)** Құмда таяқпененжолдар салу,борменж олдарсалу **(суретсалу)** **Қимылды ойын** «Поезд»	қалыптастыру **(қоршағанортамен танысу)** Конструктордан ойынға арналған ғимарат құрастырудағдыларын қалыптастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Жалауға қарайжүгір»	Атайбілу. **(қоршаған ортамен танысу)** Табиғи заттардан әр түрліқұрылымдар құрастыру **(құрастыру)** **Қимылды ойын** «Өз түсіңді тап»	**(көркемәдебиет)** Ауладағы ағаштар мен өсімдіктерді санау, бақылау, салыстыру, күтім жасау. **(математика негіздері, қоршаған ортамен танысу)** **Қимылды ойын**«Трамвай»
Серуеннен оралу	Топқа оралукезіндежылдам қатарға тұруды дағдыландыру.Асықпай бір-бірінитермейжүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өзбетіншеауыстырып,киюін қалыптастыру.Жұмбақтаршешу,өлеңдер,әндер жаңылтпаштар, санамақтаржәне т.б. жаттау **(көркемәрекет, дербес ойынәрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналық шаралардыорындау:қолды дұрысжуу,өз орамалының орнын білу,қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркем сөзқолдану,мысалы«Сылдырлайды мөлдірсу,мөлдірсуғақолыңды жу» Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын,майлықтардыүстелге қою) Тамақтану(өз орнын білу,дұрыс отыру,асханақұралдарын дұрысұстайбілу,ұқыпты тамақтану,сөйлеспеу,алғысайту)**(мәдени-гигеналық дағдылар,өзіне-өзі қызмет ету,еңбекәрекеті)** Ережеайту.**(сөйлеудідамыту)**				
Күндізгіұйқы	Тамақтансоң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін,сырмаларын өздігіншеағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп(немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету.**(өзіне-өзіқызмет етудағдылары,ірі және ұсақмоториканыдамыту)** Балалардыңтынышұйықтауы үшінжайыбаяу музыка тыңдау. Электрондыкітаптанертегікойып беру **(көркем**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу,тыныстаужаттығуларынжасату.Ригалықәдісбойыншасауықтыру. (денежаттығулар менбелсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерінкадау, сырмаларын сыру аяк киімдерін дұрыскиюді				

	Қолдарын жуу, құрғатыпсүрту, сүлгіні өз орнынаіліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналықдағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын,майлықтардыүстелге қою,соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетінқалыптастыру. Асты тауысыпжеуге үйрету. (**мәдени-гигеналықдағдылар,өзіне-өзі қызмет ету, еңбекәрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Саусақойындарын ұйымдастыру. Балаларға таныс "қуыршақты жүргізу" техникасын қолдана отырып, олардың қатысу ниеттерін дамыту. Таны с ертегі қойылымын жасату. **(с өйлеудідамыту)**Балалардың дербес әрекеті құрастыружәне ш ығармашылықжұмыстары**(құрастыру,мүсіндеу, сурет салу)**	Өзінің дене бөліктерін бағдарлау және атау (бас, аяқтар, қолдар). Еңбекқұралдарыноң қолымен солдан оңға қарай орналастыру **(математика негіздері)** «Оп оңай!Еңбекбәрін жеңбек» тақырыбында фильмкөру.Өз ойларын айтқызу. Топтағы тазалықжұмысын жоспарлапқатысу. **(көркемәдебиет)**	Топтағыгүлдерді санау, салыстыру,күтім жасау құралдарын салыстыру, санау **(математика негіздері)** Топтағыгүлдердің мүсінінжасаужәне қағазданжасау. **(мүсіндеу,жапсыру)**	Жапырақтармен композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру;(**жапсыру)** Таныс ертегінің кейіпкерлерінің бейнелерін сомдауға қажеттідауыс ырғағыжәне тілдің қарқынынқолдану дағдыларын қалыптастыру **(с өйлеудідамыту,кө ркем әдебиет)**	Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер. Құрастыру және шығармашылық бағытында. Кітаптар қарау,әңгімелесу **(суретсалу, құрастыру, мүсіндеу, жапсыру)**
Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжасау дағдысын жетілдіру Константин	Сурет салу дағдысын қалыптастыру Алижан Амина Эльдар	Біржәнекөпұғымдарын одан әрі қалыптастыру Мақсат Алижан	Қарындашты дұрыс ұстауға үйрету Адиль Алижан	Ермексазбендұрыс жұмыс жасауға үйрету Константин Мадияр

Әдіскер: Б.С.Кожанова

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтапдұрыскиінугеүйрету.Достарынакөмектесу. Қатарменжұптасыпжүруді,қатарды бұзбаудыүйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынынбалалармен жоспарлау. (**сөйлеудідамыту,өзіне-өзі қызмет етудағдылары, ірі және ұсақмоториканыдамыту**).				
Серуен	Пішіндер әні.«Торғай» тв (музыка) Еркін ойындар	Балалардың қалауы бойынша жапсыру әрекеті. Еркін тақырыпта **(жапсыру)** Еркін ойындар	Балалардың қалауы блойынша әнайту, қимылды бибилеу. (муызка) Еркін ойындар	бө лшектердібекіту тәсілдері мен ғимаратжасау туралыбілімдерін жетілдіру **(құрастыру)**	Футбол. Берілген бағытта допты домалату. Допты аяқтарымен бір-біріне домалату; **(денешынықтыру)**
Балалардың үйге қайтуы	Күзгі еңбек туралы әңгімелесуді ұсыну.	Анасыныңкөмекшісі тақырыбында әңгімелесу.Баланың үйдегі өзіндік әрекетті жайлы	Б үгінгікүнніңқызықты сәттері туралы сұрау.	Сазбалшық туралыне білгенінсұрау	Апта бойғықызықты сәттерді әңгімелеу.

Әдіскер:Б.С.Кожанова

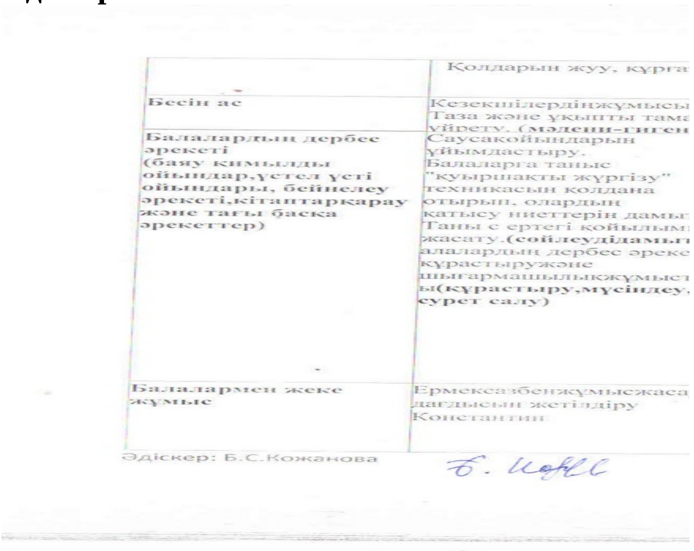

	Қолдарын жуу, құрға
Бесін ас	Кезекшілердінжұмысы Таза және ұқыпты тама үйрету. (**мәдени-гиген**
Балалардын дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Саусакойындарын ұйымдастыру. Балаларға таныс "қуыршақты жүргізу" техникасын колдана отырып, олардын катысу ниеттерін дамы Таны с ертегі қойылым жасату.(**сөйлеудідамыт** алалардың дербес әреке құрастыружәне шығармашылықжұмыст ы(**құрастыру,мүсіндеу, сурет салу**)
Балалармен жеке жұмыс	Ермексазбенжұмысжаса дағдысын жетілдіру Константин

Әдіскер: Б.С.Кожанова

Б. Кож